

Inrikesministeriet, Finland
Att: Inrikesminister Krista Mikkonen

Justitiedepartementet, Sverige
Att: Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson

10 mars 2022

Gränshinder mellan Sverige och Finland, värdetransporter över riksgränsen Haparanda/Torneå

Bästa Krista Mikkonen och Morgan Johansson,

Statsministrarna i Norden har som vision att Norden skall vara världens mest integrerade region år 2030. Samarbetet i Nordiska ministerrådet ska bidra till denna vision och därför är arbetet med att lösa gränshinder mellan de nordiska länderna avgörande för att nå detta mål.

Beskrivning av problemet

Området Haparanda/Torneå är ett livligt gränshandelscentrum. I Haparanda kan man i de flesta butiker och handelsplatser betala med euro. Som exempel kan nämnas att drygt 60% av IKEA:s kunder har euro som sin primära valuta.

Idag kan man inte transportera euro med värdetransport mellan Finland och Sverige på grund av att länderna kräver särskilda nationella tillstånd för värdetransporten. Dessutom har länderna olika krav på utbildning av personalen samt olika krav på den utrustning som används i transporten.

Istället transporteras euron till Stockholm, vilket förorsakar relativt stora kostnader för företagen som både skickar och tar emot valutan. Även ur ett miljöperspektiv är detta negativt.

Ett exempel från verkligheten är det svenska börsnoterade bolaget Loomis som har ett dotterbolag Loomis Suomi Oy. Bolaget har en värdetransportbil som dagligen trafikerar i Torneå. Det svenska bolagets bil besöker dock Haparanda mera sällan.

I praktiken är det omöjligt att söka tillstånd för den finska personalen och tillhörande transportbil i Sverige enligt svensk lagstiftning och föreskrifter av Rikspolisstyrelsen. Utbildningskraven är dessutom utmanande och kraven på transportsäkerhet för omfattande för att kunna uppfyllas av Loomis.

Det finns EU-lagstiftning för penningtransporter som sker via landsvägen i EU, dessa

regler gäller dock bara eurotransporter. När kommissionens förslag behandlades, arbetade Finland för att reglerna skulle tillämpas till samtliga penningtransporter i EU i syfte att möjliggöra penningtransporter mellan Sverige och Finland. Detta lyckades man tyvärr inte med.

Gränshindret är för närvarande prioriterat av Gränshinderrådet och finns beskrivet i Nordiska ministerrådets Gränshinderdatabas: <https://www.norden.org/sv/border-database/vardetransporter-over-gransen>

Tidigare behandling

Nordkalottens Gränstjänst/Grensetjeneste vände sig till svenska Justitiedepartementet den 19 februari 2015 (bilaga). Svarebrevet daterat den 16 juni 2015 bifogas. Justitiedepartementet konstaterar i sitt svar att bevakningsföretag som önskar bedriva värdetransportverksamhet i Sverige måste ha tillstånd (auktorisering) av Länsstyrelsen och för att få tillstånd, måste verksamheten uppfylla vissa krav vad gäller utbildning och utrustning. Detta gäller också tillfälliga besök i Sverige.

Ärendet har även hanterats på Inrikesministeriet i Finland. Ministeriet konstaterar att EU:s regelverk och de praktiska omständigheterna gällande penningtransporter i Tornedalen gör att problemet är mycket svårare att lösa i Finland än i Sverige.

Ärendets betydelse

De nordiska statsministrarna har satt som mål att Norden skall vara världens mest integrerade region år 2030.

Frågan om penningtransporter är i kärnan av gränshinderarbetet och visionen. Dagens regelverk hindrar normal gränsöverskridande verksamhet. Det kan jämföras med möjligheten att köra över gränsen med ambulans, brandbil, polisbil eller med vanlig privatbil. Man förorsakar ingen skada eller skapar någon risk om man opererar tillfälligt, kortvarigt i en gränskommun i ett annat nordiskt land. Vi har inte ett gränslöst Norden om man inte ens i gränsregionerna kan lösa enkla tekniska problem på ett smidigt sätt.

Det bör dock sägas att problemets betydelse har minskat under årens lopp i ljuset av att användningen av kreditkort ständigt ökar. Trots detta skulle lösningen av detta problem demonstrera en vilja att lösa praktiska gränshinder som gör skillnad i den gränsregionala vardagen.

Förslag

Svenska och finska inrikesministern borde underteckna en avsiktsförklaring med mål att ändra nationella regler så att inga hinder föreligger för värdetransporter mellan gränskommunerna i Sverige och Finland.

Sverige kunde överväga att införa en regel enligt vilken man kan ge tillstånd till ett värdetransportföretag, som redan har tillstånd till värdetransporter i ett annat nordiskt/EU-land, möjligheten att genomföra tillfälliga värdetransporter mellan gräns-

kommunerna i de nordiska länderna och att företaget kan operera i Sverige i gränskommunen enligt hemlandets regelverk.

Det är uppenbart att det behövs en lagändring eller en förändring i föreskrifterna för att förändra det rådande läget. En sådan lagändring skulle synbart visa hur fokuserade regeringarna är att avskaffa gränshinder och att uppfylla statsministrarnas vision.

Bästa hälsningar,

Sven-Erik Bucht
Sveriges medlem i Gränshinderrådet

Kimmo Sasi
Finlands medlem i Gränshinderrådet

Två bilagor:

Brev från Nordkalottens Gränstjänst den 19 februari 2015

Svar från Justitiedepartementet den 16 juni 2015